

71

HERBY RYCERSTWA POLSKIEGO.

PRZEZ

Bartosza Paprockiego

zebrane i wydane r. p. 1584.

KAZIMIERZA JÓZEFA TUROWSKIEGO.

KRAKÓW.

NAKŁADEM WYDAWNICTWA BIBLIOTEKI POLSKIEJ.

1858.

O KLEJNOCIE STARODAWNYM POLSKIM

R A D W A N,

który ma być własna chorągiew kościelna. Tego herbu używali przodkowie, żółtej chorągwie w polu czerwonym. Pisze o nich Długosz, że bywali mężni, możni i panom swym wierni. O których przypatrzywszy się własności herbu, czytać będziesz, także w tym wieku o potomstwie ich, które ja w tak szerokiem królestwie znać i wiedzieć o niem mogę.

Wspominają dawne listy klasztorne RADWANA hrabię kanclerzem koronnym, za panowania Bolesława Chrobrego w roku 1021.

Drugiego na tymże urzędzie listy klasztorne także opowiadają w roku 1153. *Mieczlao, Henrico, Boleslao, fratribus in Polonia principantibus.*

RADWANA biskupem poznańskim opowiada katalog w roku 1130, który był wzięt po Stefanie z domu Rola, żył na biskupstwie lat ośm, umarł roku 1138, po nim nastął Bernat także z domu Rola.

Radwanów tych wiele przywileje różne opowiadają w dawnym wieku, póki sobie nie poczeli odmieniać po majątnościach nazwisk, i bywali zasłużonymi r. p. Byli wieku mego Radwanowie w krakowskiem województwie, którzy nazwiska przodków swych od herbu używali, jako był Jan Radwan mąż w sprawach r. p. biegły.

Kromer w księgach dwudziestych czwartych wspomina Gotarda Rybińskiego tej familii temi słowy: *Per id tempus Zemovitus Masoviorum plocen., et Wladislaus raven. atque belzen. duces, Wladislai filii, continuatis poene funeribus elati sunt. Gothardo Rybenio castellano sochaczewien., gente Radwanio sive Wirbomio, cui Rybnam pagum eripere voluerunt, veneno, ut vulgo creditum est, de medio sublato.*

Wiek mego od tych przodków były te domy starodawne i zasłużone r. p. Jako naprzód domu **Zebrzydowskich** wspominają listy dawne GOTARDA kanclerza, w roku 1228, którego syn tegoż imienia Gotard, był hetmanem u książąt mazowieckich, o czem przywileje domu tego świadczą, który był drobnej urody, wszakoż siły wielkiej i serca. Litwę, Jaczwingi, i insze nieprzyjacioly królestwa tego porażał, za co miał znaczne opatrzenie od książąt mazowieckich.

Wspomina Gotarda pierwszego Kromer w księgach 8, list 200, wszakoż niedokładnie.

Tego Gotarda był syn WILHELM, który trzymał Brody i insze imiona, miał synów trzech.

ANTONIEGO który trzymał Nadarzyn; od tego w tym wieku potomstwo Nadarzyńskimi się zowie w Mazowszu.

FABIAN od którego potomstwo po wsi Zebrzydowicach w krakowskiej ziemi, Zebrzydowskimi się zowie.

WINCENTY, który trzymał Przypkowice, od tego Przypkowscy dom rozrodzony w krakowskiem województwie.

ŁUKASZ syn Wilhelmów, który trzymał Połajewicze u Słomnik w krakowskiem województwie, był sędziem krakowskim, zabity od Chocimowskiego.

Tegoż Wilhelma syn trzeci, który wziął działem Czykowiec, od którego Czykowscy dom znaczny i możny. Byli ludzie wieku mego ci znaczni: Mikołaj kasztelan sądecki, i Stanisław kasztelan biecki, w sprawach rycerskich mąż biegły, hetmanem był w Litwie od króla Zygmunta Augusta.

Tychże byli synowie: STANISŁAW podkomorzy krakowski.

ANDRZEJ, który miał za sobą Ościkową wojewodziną mściławską, z którą acz miał syna, wszakoż młodo odszedł, ciało jego leży w Bochni, ten młodość swą na sprawach rycerskich trawił.

CHRZYSZTOF syn kasztelana bieckiego, młodzieniec do spraw był rycerskich chętny, który pode Pskowem pod chorągwią kawalera Pieniążka, dobrowolnie do szturm z konia zsiadłszy szedł, i mężnie z nieprzyjacielem czynił.

MIKOŁAJ, czwarty syn Wilhelmów, który się pisał z Przechodów od Pilce, miał za sobą Wieczborską z którą był majątność wielką wziął Waiszburg z inemi wsiami przynależącemi, co dziś zowają Wieczborg.

WOJCIECH, syn Mikołajów, pisał się z Wieczborku, miał za sobą Krzycką z domu Kotwicz, z którą miał to potomstwo:

MIKOŁAJA, który z Sempelborską zostawił potomstwo; człowiek był spokojny, o żadne urzędy ziemskie, któreby mu i z pożytkiem były, nie dbał.

ANDRZEJA biskupa krakowskiego, który był wzięty po Samuelu Maciejowskim z domu Ciołek; po nim nastął Filip Padniewski z domu Nowina.

BARTOSZA wojewodę brzeskiego, który miał za sobą Tęczynską Jadwigę, kasztelana krakowskiego córkę, z domu Topór, z którą zostawił syna ANDRZEJA podczaszego krakowskiego, który za panowania króla Stefana rotę znaczne na wszystkie expedycey wodził do Moskwy, z któremi w potrzebie z nieprzyjacioly mężnie czynił, o czem potem

w historii czytać będziesz. Miał za sobą Działyńską, Pawła kasztelana dobrzyńskiego córkę, z domu Ogończyk, która i z potomkiem umarła, ciało jej leży u świętej Trojce w Krakowie.

KASPRA wojewodę kaliskiego, który z młodych lat swoich rotmistrzem znacznym i mężem sławnym bywał; zostawił z Jordanowną z domu Trąby, kasztelana krakowskiego córką, potomstwo: naprzód Andrzeja, którego kosztem niemalym do Moskwy wyprawował za króla Stefana. Piotra młodzieńca uczonego, Kaspra, Mikołaja i Jana; córek cztery: Helżbietę, Annę, Zofią, Barbarę.

FLORYAN ZEBRZYDOWSKI był wieku mego kasztelanem lubelskim, mężem w sprawach rycerskich szczęśliwym, potem był hetmanem.

Ten zostawił z Dzikówną, z domu Doliwa, syna MIKOŁAJA, który od wjechania króla Stefana na państwo, na wszystkie potrzeby, które ten król z nieprzyjaciół królestwa tego miał, rotę znaczne i z niemalym kosztem wodził, w potrzebach z niemi wielkich bywał, o czem na miejscach swych, a potem w historii szerzej mieć będziesz. Miał za sobą Herburtównę z Miżnicza. Był na ten czas stężyckim i bolesławskim starostą.

Tamże w tej dzielnicy wspomina MARKA ZEBRZYDOWSKIEGO, który był wziął działem Peperzyn, tego potomstwo Peperzyńskimi się zowie, ale są właśni Zebrzydowscy. Był syn tego Marka Mikołaj, którego urodziła Strzelecka Katarzyna. Ten potem z Retkowską miał te syny: Jana i Stanisława, który szczenił *sterilis*. Jan z Jaktorowską zostawił potomstwo.

ŁUKASZA wspomina tenże list rozdzielny sędziem krakowskim, którego zostały cztery córki: Zberkowska, Giebułtowska, Morawcowa i Kaczorowska.

MIKOŁAJA tamże opowiada, który miał potomstwo z Palczewską z domu Szaszor, którego byli synowie: Joachim, Marcin, Jan, Piotr, Jakób i córka Anna.

Od FABIANA ZEBRZYDOWSKIEGO, który trzymał Zebrzydowice, opowiada to potomstwo od Pisarzowskiej, Jachnego córki:

JANA, który zostawił z Przypkowską synów trzech: Floryana, Jana, i Zygmunta, i córki te: Katarzynę, była w zakonie na Zwierzyńcu. Zofią Frydrychowską, Annę Owsieńską, Helżbietę Iwanowską, Szczęsną Płaską.

WOJCIECHA ZEBRZYDOWSKIEGO córki wyżej pomienionych, biskupa krakowskiego i wojewody brzeskiego i kaliskiego, siostry te były, naprzód:

Katarzyna Pałęcka na Krainie albo na Pałukach, od której był Sebestyan Pałęcki mąż sławny.

Anna Kczyńska tamże w onym kraju.

Dorota Górka na Kujawach.

Barbara Płomykowska, której syn był kanonikiem krakowskim.

Małgorzata Karska, Jadwiga Karnowska, która potem była za Lękińskim kasztelanem nakielskim.

Domu **Uchańskich** przodki, listy książąt mazowieckich, znacznie zasłużonymi

przeciwko rzeczypospolitej opowiadają; w metryce, albo w księgach królewskich, jest kopia listu, który potwierdzał Zygmunt August, zaczynając temi słowy:

In nomine Domini amen. Cum eorum honorum, qui in claris et insignibus familiis existunt, quam maxime perennem et perpetuam memoriam extare oporteat, idque tum, quod ex virtutis praemia et ornamenta nulla vetustate consumi, aut in oblivionem venire convenient, tum quod idem reipublicae inprimis intersit, etenim hujusmodi honores, virtute ac meritis in r. p. inicio parti, velut clarissima monumenta habentur, etc, etc. Proinde nos Sigismundus Augustus, Dei gratia rex Poloniae etc. notum facimus per praesentes litteras etc. quod reverendus in Christo pater, dominus Jacobus Uchański, episcopus wladislavien. ac Pemeraniae, et magnificus Arnolphus Uchański palatinus plocen. et capitaneus wyssegridien. atque generosi: Valentinus Nadarzyński castellanus visnen., per filium suum Victorinum, Thomas Uchański venator belzen., Abraam Jakacki judex lomzen., Albertus makovien. et rozanen. notarius, Franciscus, Tomas, Stunislaus, Magnuszewsci germani, eadem antiquitus familia isdem majoribus domo, scilicet, de Rusiecz descendens, exhibuerunt nobis litteras illustris olim principis, domini Boleslai ducis Mazoviae, sigillo ejusdem munitas, saltas et integras, omni suspicione carentes, continen. in sese confirmationem donationis, certorum bonorum antiquitus majoribus ipsorum tributorum et concessorum, imprimis vero quae clara et indubia testimonia continebant, eosdem illorum majores, titulo et dignitate comitum usos esse, supplicaveruntque nobis, ut easdem litteras approbaremus, quarum quidem tenor is est:

In nomine Domini amen. Nos Conradus dux, notum facimus universis, quod quadam vice Gotardus comes filius Lucae, noster fidelis servitor, cum Prutenis, Lithuanis et Jaczvingis viriliter contentionem fecit, suam vitam non curans, tandem inexuperabilis devicit septem duces, qui dicuntur Jaczvingowie incaptivavit, et in captivitate eos retinens, ad nos deduxit.

Quos quidem de captivitate redimerunt et exemerunt, videlicet, pro quolibet duce nobis septingentas marcas puri argenti et graves tribuerunt, pro qua tamen victoria dicti Gothardi, sibi villam Szuzewo, perpetuis temporibus, cum omnibus libertatibus contulimus, ipsam villam ab omnibus exactionibus, solutionibus, collectis, vecturis et laboribus, angariis, praeangariis, et vexationibus universis juris polonialis, quocunque nomine censeantur, liberando, et poenitius excimendo, dantesque sibi et suis successoribus, cum homicidium in dicta villa perpetraretur, caput percipere, ex toto, et cum suis cineto cmetonem alienum perimerit, medietatem poenae capitalis obtinebit. In cujus rei testimonium, sigillum nostrum appensum. Actum et datum Varscheviae, anno Incarnationis Domini 1241.

Temuż potem poprawowano na tę wieś wolności, co opowieda list w te słowa:

Praeterea licet, ut dicta villa Szuzewo eadem gaudeat libertate ducali, qua aliae villae gaudent, przewod rusticanum non ducent, caniductores et falconarii, ministeriales, officiales, eandem villam non intrabunt, praeter aliis juribus teutonicalibus, quae pro nobis reservamus, alique multi libertatis articuli etc. etc. Actum et datum in Jezovo etc.

Z tychże się tam praw pokazuje potomek tego pomienionego Gotarda, Alexy, marszałek księżęcia Bolesława, którego opowieda list temi słowy:

Nos dux Boleslaus, ratione servitorum praefati Alexii marszałki et succa-

merarii varschevien. quae sibi impendit, impendereque non desinit, offertque se paratum et benevolum cum suis posteris in posterum impensurum, aucto sibi fidelitatis studio super bona ipsius, Rusiecz, Nadarzin, Strzeszeniowa wieś, Skoro-sche, nec non nobili et generoso Ziemak succamerario zakroczimen. et Paulo, fratribus de Rusiecz, et ipsorum legitimis successoribus, super bona Rusiecz, Stara wieś dicta, Urząd et Zabiniecz, et super alia bona per ipsos quomodolibet acquirenda et obtinenda jura, praerogativas, damus, donamus, perpetue et in aevum, etc. Prout bona Sluzewo ipsorum gaudent et fruuntur, et quemadmodum sunt liberata et exempta absolutaque. Caeterum praefati Alexius marschalcus et succamerarius varschevien., nec non Ziemak succamerarius zakroczimen., nec non Joannes, Nicolaus, Michael, et Franciscus de Sluzewo haeredes et de Rusiecz et eorum legitimi successores, coram nullo iudice terrestri, in terminis communibus, nec aliquo castellano aut dignitario pro quibuscunque causis, nisi in praesentia domini ducis, et dominorum, in terminis ducalibus, in perpetuum respondere et astare tenebuntur, et si citati ad terminos communes non comparuerint, poenā eos nulla debet imitari perpetue, ob non comparitionem et non responsionem ad instantiam, quarumcunque personarum fuerint evocati etc.

Tychże przodków wieku mego byli ci ludzie znaczni i senatorowie możni, jako naprzód: JAKÓB UCHAŃSKI wyżej pomieniony, który potem był arcybiskupem gnieźnieńskim. Ten w elekcyą króla Stefana odłączył się był z niektórymi pany od rycerstwa, trzymając stronę cesarską. Nie przyjechał na koronacyą do Krakowa, na jego miejscu koronował króla Stanisław Karnkowski biskup włocławski z domu Junosza, który po jego śmierci był arcybiskupem. Wiele potem w historii o tym arcybiskupie czytać będziesz. Umarł roku 1581, ciało jego leży w Łowiczu.

ARNOLF UCHAŃSKI wojewoda płocki, starosta wyszogrodzki, którego synowie zostali ludzie rycerscy: JAKÓB, który wziął działem Uchanie.

STANISŁAW który miał za sobą Szczawińską Annę, kasztelana sochaczewskiego córkę, z którą potomstwo zostawił.

ARNOLF kaonik gnieźnieński i łowicki etc.

TOMASZ UCHAŃSKI, którego wspomina ten list łowczym belskim. Tegoż jak mniemam był syn Stanisław starosta drohobycki, który jeździł w poselstwie do papieża Grzegorza trzynastego, z obedyencyą od króla Stefana, któremu przyniósł miecz i czapkę do Wilna w roku 1580. K'temu benedykcyą dał, że mógł przespiecznie wojnę podnieść na nieprzyjaciela, Ivana kniazia moskiewskiego, dla wielkich krzywd, które on nie bacząc na Pana Boga, ni na powinność chrześciańską, państwam jego czynił. Za co potem był tak sprośnie od Pana Boga pokaran, że z wielką pokorą przymierza u tego króla prosił, o czem będziesz miał na miejscu swem.

Jakaccy w Małowszu i w Rusi dom starodawny, i możny był wieku mego.

Magnuszewscy dom starodawny i rozrodzony, jednej dzielnice z Uchańskimi.

Rudgieszowie dom starodawny w belskiem województwie, mężowie sławni bywali w tym domu.

Dom **Zębockich** starodawny, z których jednego wspominają historye, Mikołaja hrabię, w roku 1074. Jako Miechowita w księgach 2, Kromer w księgach 4, w te słowa: *Margareta, Nicolai Zymbocii comitis uxor, pudicitiae suae metuens etc. etc.* O czem w historyi szerzej.

Wszakóż list Strzemienieckich wspomina *militēs de Zymboczin*, przy fundowaniu kościoła świętego Jakóba; jeśliż w onym wieku byli tej familii Radwan, jeśliż też Strzemieniowie, tego dostatecznie wiedzieć nie mogą. Byli wieku mego Zęboocy, którzy tego herbu używali, byli ludzie znaczni, rycersey, jako naprzód: Jan, wielkiego między stany wielkimi zachowania, mąż był znaczny, dwudziestego piątego dnia czerwca umarł, roku 1582. Ciało jego leży u świętej Katarzyny na Kazimierzu. Miał za sobą Gierałtowską z domu Orla, z którą potomstwa żadnego nie zostawił, nie miał wieku tylko lat czterdzieści.

Dom **Brandysów** z Grabiszyc starodawny, jako wspominają *acta* Klimunta Brandysa z Grabiszyc starostą checińskim, ochmistrem królowej Barbary, Zygmunta pierwszego żony, który był zostawił synów trzech: Alexego, Mikołaja, Stanisława. Tenże odnosił dwie królowie polskie, Izabellę do Węgier królowi Janowi, i Barbarę brandeborskiemu książęciu Joachimowi, córkę tej królowej u której był ochmistrem.

Alexy, ten zostawił Piotra Brandysa rotmistrza i męża sławnego, który pod Krasnohrodkiem z działa od Moskwy postrzelon, za panowania króla Augusta, ciało jego w Wilnie pochowano.

Dziwisz Brandys z Grabiszyc, syn Alexego, który wieku mego na dworze króla Augusta, Henryka, potem i Stefana, był przez lat trzydzieści dworzanirem, był potem loźniczym krakowskim i sekretarzem. Tenże z fraucymeru królowej Anny pojął żonę Małgorzatę Krupską w Warszawie, roku 1582, dnia 9 lipca. Tenże w Grabiszycach wielkim kosztem dwór zmurował.

Stanisław Brandys, syn Klimuntów, szczedł bez potomka.

Mikołaj, syn Mikołajów, który na on czas póki śląskie prawc było w zatorskim i oświęcimskim powiecie, był pisarzem ziemskim tamże, aż do inkorporacyi w prawo polskie.

Tenże z Anną Rajską, sędziego oświęcimskiego córką, zotawił syna Piotra Brandysa, który wieku mego był komornikiem króla Stefana, i Szczęsną, Rusieckiego Bernata żonę, który się pisze z Barwildu.

Potem tenże Mikołaj miał drugą żonę Katarzynę Gierałtowską.

Kowalewscy w pilźnieńskim powiecie w tenże województwie dom starodawny.

Wiekui mego był Jozef Kowalewski czas długi podstarościm bieckim, a potem był sędzim grockim krakowskim za Zamojskiego Jana kanclerz i hetmana koronnego, starosty generała krakowskiego etc. Człowiek był w sprawach r. p. ćwiczony i biegły.

Dom **Oleszyńskich** z Olesznik, starodawny i znaczny, r. p. zasłużony, tak z męstwa, jako z innych spraw pocziwych, w różnych powieciach albo województwach mają, w krakowskiem u Proszowic. Był Mikołaj mąż serdeczny i w potrzebach bywały, tam kędy się król Stefan z wojski swemi obracał, w każdej był, i męzie sobie poczynał.

Dom Łodzińskich w krakowskim województwie znaczny.

Frystackich dom w sędmierskim województwie starodawny.

Oświecim Floryan w pilźnieńskim powiecie.

Pelkowie w sanockiej ziemi dom starodawny.

Pakoszewscy, jako był Sebestian, który wieku mego z Humnicką zostawił córkę jedyną Zofią Fredrową, kasztelanę sanocką, która też nie zostawiła potomstwa męskiej płci, tylko córki, jakoś pod Jednorożcem czytał.

Stanisław Pakoszewski z Sterawską zostawił dwóch synów: Jana i Miłkołaja.

Jarosz Pakoszewski z Humnicką Anną zostawił syny i córki, jako Sebestiana, Jana, Andrzeja, Barbarę, Ferensową Pakoszewską, wszakoż herbu Trzech trąb, Minoćką, drugie panny.

Dom Leszczyńskich tamże w tym kraju starodawny i znaczny.

Dąbrowscy Żedłowie w warszawskim.

Sławkowscy z ciechanowskiego powiatu, w Rusi drudzy tego domu. Z tych jeden wieku mego był podstarościm kowalskim, człowiek godny dla pocziwych spraw pamięci.

Jasklewscy, właśni Ryblińscy w zakroczymskim powiecie; był Jan podsędkiem tamże.

Służewscy z powiatu warszawskiego dom starodawny.

Rakowscy tamże dom starodawny, wspomina *epitaphium* Pawła w Pułtowsku, umarł w roku 1558.

Łukawscy w sochaczowskim powiecie, dom starodawny.

Okecy tamże z warszawskiego.

Jezłorkowscy tamże z warszawskiego powiatu.

Wilamowie w krakowskim województwie dom dawny.

Stanisławscy w warszawskim powiecie.

Branieccy z sochaczewskiego powiatu.

Miemczewscy z plockiego od Drobnina, siela ich.

Glińscy z zakroczymskiego powiatu.

Mioduscy z plockiego, z których jeden wieku mego Paweł był sokolnikiem króla Stefana.

Skarzewscy z kijowskiego województwa.

Tumalewscy z Wielkiej Polski, z których jeden był wieku mego *Martinus magister artium et philosophiae doctor, praepositus sandecen*. Inszych wiele ludzi znacznych, których ja w tak szerokim królestwie znać nie mogę.

Był Jurgi Zieniewicz wojewodą smoleńskim, syn jego, mąż znacznie r. p. zasłużony i senator dobry.

Tegoż Jerzego syn Jerzy Zieniewicz był wieku mego kasztelanem połockim, starostą dzisieńskim, który z młodości swej w Węgrzech się na chlebie rycerskim chował u króla Jana, w każdej potrzebie z nieprzyjaciół jego bywał. Gdy potem wojska cesarza chrześcijańskiego i tureckiego pod Budzynielem leżały, tam był z królową i królewicem w oblężeniu; potem od króla Zygmunta miał opatrzenie starostwo ukraińskie, na którym znaczne posługi swe okazał, gromiąc nieprzyjaciół państwa onego, często więźnie posyłając.

Syna zostawił Chryzstofa starostę ciecierskiego, który także z młodych lat w cudzych się ziemiach chował. Potem gdy przyjechał na dwór Zygmunta Augusta, dworzańską się bawił. Ten król naprzód mu kazał rotę wodzić. Gdy był z rotą na zamku Lepiu, trzy mile od Suszy zamku nieprzyjacielskiego, częste a fortunne bitwy miewał z nieprzyjaciół, z więźniami często do króla przysyłał, dano mu potem dwoje starostwo.

Za panowania króla Stefana w Moskwie wiele z nieprzyjaciół czynił, mąż sławy i pamięci godny, od tego też zostało potomstwo.

KLEJNOTU RADWAN także w księstwie używają wiele domów, jako Fiofan Rpiński, Bogdan, arcybiskop władyka połocki, witepski, mścisławski. Ten zostawił Gabryela syna Rpińskiego, męża znacznie zasłużonego w księstwie onem.

Siemion Iwanowicz Rpiński, który z Romanem książęciem w potrzebach bywał, mąż znaczny.

Dom Wierzbičkih, z którego jeden był biskupem łuckim, przykładny i uczony biskup, a zasłużony rzeczypospolitej księstwa onego.

Czapla Maxymilian tego herbu używał.

Wołodkiewiczowie w nowogrodzkim, z smoleńskiej włości wyszli.

Wolkunowscy z nowogrodzkiego dom dawny.

Petruszewscy z mielnickiego dom dawny.

Suchożebrscy, Głuchowscy, z drohickiego.

KLEJNOTU WIENIAWA używają w księstwie litewskim Białozorowie dom starodawny.

Jundziłowie dom starodawny i znaczny, mężowie wielcy.

Narkiewiczowie także w Litwie dom starodawny. Augustyn Jurgiewicz Narkiewicza, który się pisze z Wondzagoła, był znacznym mężem wieku mego.

Ryłowie także w Litwie, i wiele inszych.

KLEJNOTU OSTOJA używają także wiele domów w księstwie litewskim, jako Czechowicowie dom starodawny w Żmudzi, był jeden sędziem grodzkim, żmudzkiem, i cywonem widuklewskim.

460. 814 — Wincenty kaszt. rosp. 307. 308.
- PRZEROWNICZY h. Jánosza 326.
- PRZESPOLEWO 244.
z = a Tumisław t.
- PRZESPOLEWSKY h. Topór 103.
- PRZESZOWA 316.
- PRZETOCZY h. Nałęcz 215.
- PRZETOCZYN 215.
- PRZEWODÓW w. w wojew. belskiem 8 m. od Tomaszowa 378.
- PRZEWORSK M. nad rz. Mleczka w wojew. rusk. ziemi przemysł. 365. 481. 482. 483. w. r. 455.
- PRZEWOCZY h. Janina 317.
- PRZEWYCCY h. Abdank 226. W. 935.
- PRZEDZEWSCY h. Jánosza 324.
- PRZOSNA herb 331.
= (Prosna) rz. wypływająca z Szląska z ksa opolskiego, wpadająca do Warty poniżej M. Pyzdri pod w. Tarnowo 331.
- PRZYBOROWSCY h. Sulima 583.
- PRZYBYSŁAW kam. gniczn. 573 d. r.
= rycerz h. Szreniawa 198.
- PRZYBYSŁAWICE, jest t. n. 4 ww. w wojew. krak. podobno tu mowa o tej, która jest pod Książem Wiel. 270. W. 942.
- PRZYDOMKI (*cognomina*) często brano od herbów 59.
- PRZYGDZICE w. nad Baryczką w wojew. kalis. 1 1/2 m. od Odolanowa 142. 533.
- PRZYJACIEL herb 743.
- PRZYJEMSCY h. Rawicz 545.
- PRZYŁEK w. nad Pilicą w wojew. krak. 1 1/2 m. od Lelowa 546.
- PRZYŁUSCY h. Sulima 583.
- PRZYPKOWICE (Przytkowice) w. w wojew. krak. 1 m. od Izdebnika 354.
- PRZYPKOWSCY h. Radwan 354.
- PRZYROWA herb 728.
- PRZYŚCĘCY h. Nowina 313.
- PRZYSTAŁOWSCY h. Łabędź 570.
- PRZYTYK m. nad Radomką w wojew. sandom. pow. radom. 316.
- PRZYWILEJE i inne dokumenta przez Pa-prockiego całkowicie lub w wyjątkach przytoczone, w spisie chronologicznym:
999. Bolesław I. kr. pol. uwalniając poddanych z dóbr klasztoru sieciechowskiego od sądów wojewodów, kasztelanów i wszelkich urzędników, jak również od jakichbądź ciężarów, pozwala polowania w kasztelanii sieciechowskiej — w ucinu — 63.
(1153—1154.) Janik (Jan) bisk. wrocław. później arcybisk. gnieźni. funduje klasztor Cystersów we wsi swojej dziedziczej Brzeźnicy, Jędrzejowem potem zwanej — w ucinu — 117.
1190. Kazimierz ks. krakow. daruje wieś Szerzyn Sulisławowi Kościuszy rycerzowi — przywilej ten potwierdza Władysław kr. pol. w 1440 r. — w ucinu — 389.
1224. Konrad ks. mazowiec. wsie Ślepowrony, Strachowa, Drozdino, Wola, Warcisława marszałka swego dziedziczne, obdarza prawem niemieckiem — w ucinu — 405.
1241. Konrad ks. mazowiec. Gotardowi hr. dla zasług położonych w utarczkach z Prusakami, Litwinami i Jaćwingami, a szczególnie dla znakomitego zwycięstwa odniesionego nad ostatnimi, daruje wieś Służewo uwalniając ją od wszelkich ciężarów, z prawa polskiego pochodzących. Zygmunt August kr. pol. przywilej ten potwierdza — w całości — 356.
1246. W piątek po s. Michale archaniele. Konrad ks. mazowiecki Przybysławowi z Rostkowa wojewodzie mazowieckiemu w nagrodę otrzymanego zwycięstwa nad Jaćwingami pod miastem Przasnisz, miasto to z przyległościami oddaje w posiadanie na lat 30 — w całości — 414 — 415.
1248. Kazimierz ks. kujaw. i łączyc. potwierdza darowiznę przez Konrada ojca swego uczynioną Spityguiewowi wojewodzie łączyc.